

Γερμανού Ιων. Κασκαμπά
θεολογού Γυμνασιαρχού
Πτυχιογχού εθνικού φεδείου

6

ΑΘΗΝΩΝ

6

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΜΕ ΕΚΔΟΣΙΝ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ταύς ἐπὶ τὸ φαλλεῖν
αναβαύνοντας, δεία
πο διφθερας φαλλεῖν
καὶ μη αστάκτοις. φω.
νοὺς τὴν φυσιν παρα.
βιάζοντας...

εκδοσίς: Θανάσης Νιαρχός
Αριστείδου 6, τηλ. 3232641

Γεωργίου Ιων. Κασιανίδη
θεολογού ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΔΕΙΟΥ

6

Αθηνών

6

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΑ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΜΕ ΕΚΔΟΣΙΝ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ταύτη τό φάλλον
άναβαινοντας, δείσας
το διφθέρας φαλλού
και μη απάκτοις φω-
ναίς τήν φυσιν παρε-
βιαζοντας...

Κάθε γνήσιο άντικο όποιγράφεται άκο το συγγραφέα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σπή σειρά τῶν μουσικῶν ἐκδόσεων, Λειτουργίας, Καταβασῶν, δοξαστικῶν -Δοξολογιῶν, Ἀναστασιματαρίου, ἀκαθίστου ὅμνου, ἐθεωρήσαμε σκόπιμα νά περιλάβουμε καὶ τὴν Νεκρώσιμη ἀκολουθία πάντοτε μέ τὴν ἐπίμονη καὶ ἐπίμοχθη προσπάθεια τῆς συντομίας, τῆς προστήλωσεως στὶς μουσικές γραμμές τῆς παραδόσεως, τὴν, κατά τὸ δυνατόν, ἐφαρμογὴ τοῦ τονικοῦ ρυθμοῦ πρός καλυτέραν ἀπόδοσιν τῶν ὅμνων.

Ἐάν δι' ὅλους τούς ψαλλομένους ὅμνους είναι ἐπιβεβλημένος ὁ σωστός τονισμός, ὥστε νά μή^τ ἀκούονται κακόχοι παρατονισμοί (ὅπου χωρεῖ;) (χοροί τῶν ἀγίων) κατά μειζονα λόγο στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία μέ τά ἔξοχα σέ νόημα καὶ ποίησιν τροπάρια πρέπει νά ἀκούονται κατά τρόπο ἀποδίδοντα τὸ ἀκριβές νόημα τῶν ὅμνων γιά νά προκαλοῦν ἀνάλογα συναισθήματα!

Τὴν προσπάθειά μας αύτὴ κατανοήσανε καὶ ἐκτιμήσανε ἐκλεκτοί μουσικοί ἐκ τῶν μεγαλυτέρων τῆς Ἑλλάδος τῶν ὅποιων τάς γνῶμας παραθέτομεν κατωτέρω.

Γεώργιος Κων. Κασκαμπᾶς
Θεολόγος - Γυμνασιάρχης
Ηλία Παπαγεωργίου 72
Νέο Ψυχικό - 6717542

Ιούλιος 1981

Εύχαριστως παραθέτομεν κατόπιν τάς γνώμας τῶν δύο σεβασμιωτάτων 'Ιεραρχῶν 1) Πατρὸν Νικοδήμου καὶ 2) Δημητριάδος Χριστοδούλου ώς καὶ τοῦ Προέδρου τῶν 'Ιεροψαλτῶν τῶν 'Αθηνῶν κ. Χατζηνικολάου καὶ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. 'Αναγνωστοπούλου.

1. Πατρὸν Νικοδήμου

Μουσικολογιώπατε κ. Γεώρ. Κασκαμπᾶ

Μέ πολλήν χαράν έλαβον τήν πληροφορίαν, δτι ἐκδίδετε προσεχῶς τό ὑμέτερον 'Αναστοιχισμάτιρον μετά παραρπήματος περιλαμβάνοντος ἐκλεκτάς συνθέσεις σας (τὸν Ν' Ψαλμὸν εἰς τέσσαρας ἥχους κ.ἄ.) καὶ δή μετά στοιχειώδους θεωρίας τῆς καθ' ἡμᾶς Βυζαντινῆς Ἑκκλησίας. Μουσικῆς.

Ἡ ἀπό 25ετίας περίου παρουσίασις συναφῶν ἔργων σας, ὑπό τὸν γενικόν τίτλον «Μίενουσκόν ἀπάνθισμα» καὶ τάς ἐπὶ μέρους συλλογάς μελοποιημένων ὑφ' ὑμῶν ὑμνῶν: Θ. Λεπτουργίας (1957), Καταβασιῶν (1962) καὶ Δοξαστικῶν [ἐωθινῶν] καὶ Δαξαλογῆν (1962), προσιωνίζεται ἐξ Ἰου ἐπιτυχές καὶ τὸ ἀναμενόμενον ἡδη «Αναστοιχισμάτιρον» καὶ τά μετ' αὐτό κυκλοφορηθσόμενα τεύχη, τά περιέχοντα διφ' ἔνος τῆς Νεκρώσιμον 'Ακολουθίαν καὶ ἀφ' ἔτερου τὸν 'Ακάθιστον 'Υμνον.

Ἐχετε μακράν θητείαν εἰς τήν διακονίαν τῆς πατρώας Ἑκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς. Καὶ διαθέτετε «τῆν πράξιν εἰς θεωρίας ἐπίβασιν». Διότι ἐθητεύσατε καὶ εἰς τὸ 'Αναλόγιον, ἐπὶ Ἑκκλησίας, καὶ παραλλήλως ἔχειρισθητε καὶ τήν γραφίδα (ός μουσικοσυνθέτης), μέ επίδοσιν καὶ ἀπόδοσιν παναρμόδοσιστων.

Ἡ θεολογικὴ δέ ὑποδομὴ σας συνεργάλε πολὺ εἰς τήν κατ' ἔννοιαν μελοποίαν, ἐνῶ τὸ μουσικόν σας τάλαντον ἀξιοποιεῖται μέ παραδοσιακήν ἀφ' ἔνός πλοκήν καὶ ὑγιᾶ ἀφ' ἔτερου ἐκσυγχρονισμόν τῆς μελωδίας, ἀποδιδούσης οὕτω τό κάλλος τῆς ποιήσεως, ὑπό τό ἔνδυμα τοῦ ρυθμοῦ (μάλιστα τοῦ «τονικοῦ» τοιούτου) καὶ τῶν ὁδρῶν καὶ μή σεσυρμένων καὶ σχοινοτενῶν μουσικῶν γραμμῶν.

Οθεν, χαιρετίζοντες ἐκθύμως τήν ἐκδοσιν τοῦ νέου πονήματός σας, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς πλουσίαν τήν εὐλογίαν ἐκ τοῦ Πατρός τῶν φώτων, ἵνα ἐπὶ μακρόν συμβάλλετε εἰς τήν ἔξαρσιν τῆς ἐν τῷ Ναῷ Θείας Λατρείας «ψαλμοῖς καὶ ὑμνοῖς καὶ ἀδαῖς πνευματικαῖς».

Μετά διαπύρων εύχῶν
ὁ Πατρὸν Νικόδημος
Πάτραι 16 Ιουνίου 1981

2. Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου

Αγαπητέ μοι κ. Κασκαμπά,

Θερμῶς εὐχαριστῶ διά τὴν φιλόφρονα ἀποστολήν τῶν δύο μουσικῶν τομίδιων «Αναστάσιμα Εὐλογητάρια κ.λ.π.», καὶ «Καταβασίαι, Προσόμοια», τὰ ὅποια μετά πολλοῦ ἐνδιαφέροντος διήλθον. Ἡ ἐπιμεμελημένη ἐκδοσίς τῶν προδίδει τὴν λιταράν ἐκ μέρους σας γνῶσιν τῆς πατρίου μας βυζαντινῆς μουσικῆς. Τὴν δὲν ἔργασίαν σας χαρακτηρίζει ἡ προσήλωσις εἰς τὴν παράδοσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὡς ταύτην παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς οἱ ἀειμνηστοὶ διδάσκαλοι. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ υιοθέτησις συντόμων μελῶν, ἀλλά καὶ ἡ μέριμνα πρὸς διάσωσιν τοῦ νοήματος τῶν ψαλλομένων ὑμνῶν διά τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τονικοῦ μέτρου, ἀποτελοῦν σοβαρά πλεονεκτήματα τῆς δλῆς ἔργασίας, καθιστῶντα ταύτην ἀλληλῶς πολύτιμον. "Οταν κατανοηθῇ ἀπό δλους ἡ μεγάλη ἀλήθεια, καθ' ἣν περισσότερον ἀναλοιώτος ἀνευρίσκεται ἡ παράδοσις τῆς βυζαντινῆς μας μουσικῆς εἰς τὰ είρμολογικά μέλη, καὶ ἐκτιμηθῇ δεόντως ὁ σκοπός, εἰς ὃν ἀποβλέπει ἡ ἐν τῇ ὄρθοδοξῷ λατρείᾳ χρησιμοποιουμένη ἐκκλησιαστικὴ μουσική, τότε είμαι βέβαιος, ὅτι θά δικαιοῦσθε τῆς «ἐν Κυρίῳ καυχήσεως» διά τὴν συμβολήν σας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, τοῦ ἔργου τούτου.

Σᾶς ἔκφράζω τὰ δλοκάρδια συγχαρητήριά μου διά τὴν τοιαύτην προσφοράν σας, καὶ εὐχομαι ὅπως ιδωμεν συντόμως καὶ νέα προΐόντα τοῦ φιλομούσου καλά μου σας.

Μετ' εὐχῶν ἐν Κυρίῳ
ὁ Δημητριάδος Χριστοδούλους

3. τοῦ Προέδρου τῶν Ἱεροψαλτῶν Ἀθηνῶν κ. Χατζηνικολάου

Φίλε Κύριε Κασκαμπά

Τὸ καινούργιο σου ἔργο, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα ποὺ ἔχεις ἐκδόσει παλαιότερα, λειτουργίαν, καταβασίας καὶ Δοξαστικά - Δοξολογία, βασισμένο κι αὐτά πάνω στὶς ἀθάνατες γραμμές τῆς παραδοσιακῆς βυζαντινῆς μουσικῆς μας, τῆς μουσικῆς πού θεμελίωσαν οἱ μεγάλοι μας διδάσκαλοι, ἀποτελεῖ μιά καινούργια δομή καὶ καλύπτει τὶς ἀνάγκες τῆς σύχρονης νοοτροπίας καὶ τεχνοτροπίας τῆς ἐποχῆς μας.

Τὸ τρίπτυχο τῆς συντομίας, ἀπλότητας, σαφηνείας καὶ ὁ χαρακτηριστικός διπλός χρόνος καὶ ὄρθος τονισμός τῶν λέξεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν κειμένων, οἱ ἔντεχνες ἐναλαγές τῆς πορείας, τῶν γραμμῶν δίνουν στά ἔργα σας μιά ξεχωριστὴ νοηματικὴ πληρότητα χωρίς νά καταστρέφεται τό ἥθος τοῦ μαθήματος καὶ ὁ χαρακτήρας του. Δέν θάταν ὑπερβολή νά πώ, πώς τόσο τά ἐκδοθέντα ἔργα σου, δύο καὶ τά ὑπό ἐκδοση - Ἀναστασιματάριο - νεκρώσιμη ἀκολουθία καὶ ἀκάθιστος ὑμνος - δύνανται νά ἀποτελέσουν διδακτικά πρότυπα προσαρμοσμένα στὶς ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας τῶν διδασκόντων τὴν Β. Μουσική, ἀλλά κυρίως καὶ πολύτιμο βοήθημα τῶν διδασκομένων. Ἐνός τέτοιου βιβλίου παραδοσιακοῦ καὶ συγχρονισμένου, είχαμε ἀνάγκη, δχι μόνον δσοι διδάσκουμε ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ πίστεως τῆ βυζαντινή μουσική, ἀλλά καὶ κάθε Ἱεροψάλτης καὶ ιδιαιτέρως οι σπουδασταὶ τῆς Β. Μουσικῆς.

Εὐχομαι, ὁ Θεός, νά σοῦ χαρίζει δύναμη καὶ ὑγεία γιά νά ἐκδόσεις καὶ ἄλλα σου ἔργα, πού θά βοηθήσουν στὴ σωστή μελέτη καὶ ἐκμάθηση καὶ διάδοση τῆς παραδοσιακῆς βυζαντινῆς μουσικῆς μας.

Συγχαίρων γιά τὴν προσπάθειά σου, διατελώ μέ ἀπειρη ἐκτίμηση

Χρ. Χατζηνικολάου

Πρωτοψάλτης Ι. Ναοῦ Ἀγ. Παρασκευῆς (Αττικῆς)

Καθηγητής Ἐθνικοῦ Ωδείου Αθηνῶν

4. τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. Ἀναγνωστοπούλου

“Οπως οι προηγούμενες, ἔτοι και τούτη ἡ ἐργασία τοῦ Γ. Κασκαμπᾶ πάνω στή βυζαντινή μας μουσική χαρακτηρίζεται ἀπό τό πάθος του γιά τή σωστή ἀπόδοση τοῦ τονικοῦ ρυθμοῦ και τῶν ἐννοιῶν τοῦ ψαλλομένου ὑμνου.

‘Ο Γ.Κ. δέν ἐπιδιώκει νά συνθέσει καινούργιες, μελωδίες ἀλλά συνταιρίζει τίς παραδοσιακές ἔτοι, ὥστε ν’ ἀποφεύγονται οι παρατονισμοί (ὅπου ὑπάρχουν σ’ αὐτές) και νά μή ἀδικεῖται τό νόημα τοῦ μαθήματος.

‘Ωστόσο, ἡ προσήλωση τοῦ μέλους στή σωστή λεκτική και νοηματική ἔφκραση δέν είναι ἡ μόνη ἀρετή πού κοσμεῖ τήν ἐργασία τοῦ Γ.Κ. Ἐξίσου καλά πετυχαίνει ἀπλότητα, σαφήνεια και συντομία – ούσιώδη γνωρίσματα τοῦ Βυζαντινοῦ μέλους.

Παρατονισμοί και νοηματικές ἀλλοιώσεις παρατηροῦνται συνήθως σέ περιπτώσεις ὅπου τό ποιητικό κείμενο ἔχει προσαρμοσθεῖ σέ προϋπάρχουμα μελωδική σύνθεση χωρίς ἀπόλυτη προσαρμογή (μετρική, φραστική και νοηματική) στό πρωτότυπο ποίημα. Τέτοιες περιπτώσεις ἔχουμε στά προσόμοια – ἀπολυτίκια, καθίσματα, κανόνες, καταβασίες, ἔξαποστειλάρια, στιχηρά κλπ. Ἡ ρυθμοτονική και νοηματική ἀποκατάσταση ἔδω πρέπει κατά τή γνώμη μου νά ἐπιχειρεῖται στό ποιητικό κείμενο μᾶλλον παρά στή μελωδία – γιά νά μή θίγεται ὁ προσομοιακός χαρακτήρας τῆς.

‘Αλλ’ ὅμως και σέ περιπτώσεις ὅπου ἡ μελωδία δέν συνιστᾶ «προσόμοιο» ἐνδέχεται νά ὑπάρχουν παρατονισμοί και παρανοήσεις ἐξ αίτιας τῆς στερεοτυπίας τῶν μελωδικῶν θέσεων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἡ προσωπική ἔμπνευση ἔδω ὑποτάσσεται στούς κανόνες τοῦ ἥχου και τῆς προκατασκευῆς του κι ἔτοι ἔξηγείται πῶς ἡ ἴδια μελωδική θέση ~~ἀποντάται~~ και σέ ἀναστάσιμα και σέ νεκρώσιμα κείμενα και σέ παρακλητικά και σέ δοξολογητικά κλπ. Σέ τοῦτες τίς περιπτώσεις ἡ ἀποκατάσταση τοῦ ρυθμοῦ, τοῦ τονισμοῦ και τῶν ἐννοιῶν τοῦ ψαλλομένου μπορεῖ νά γίνεται μέ επέμβαση στή μελωδία.

‘Ο Γ. Κασκαμπᾶς ἐπιχειρεῖ τίς ἐπεμβάσεις του αὐτές μέ ἀπόλυτο σεβασμό στίς παραδοσιακές θέσεις και τό ὑφος τοῦ βυζαντινοῦ μέλους. Ἐγχείρημα πού σημαίνει ἐντελῆ γνώση τοῦ ποιητικοῦ και μελωδικοῦ θησαυροῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, εύρηματική ἰκανότητα και κάποτε και τόλμη.

Χαλάνδρι
Γ. Αλ. Ἀναγνωστόπουλος

Θεωροῦμεν σκόπιμον νά προτάξωμεν τάς γνώμας μερικῶν μουσικολόγων καὶ μουσικῶν διά τήν προσπάθειάν μας.

Προτιμῶμεν δέ τάς γνώμας τῶν δύο Μουσικολόγων ο.ο. Γεωργίου καὶ Βαληνδρᾶ, μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς λατρείας τῆς¹. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

“Απαντας τούς κατωτέρω συγχαίρομεν διά τό θάρρος τῆς γνώμης των σεύχαριστων (τῆς ἀδείας των) δημοσίευμεν.

5) Τοῦ κ. Γεωργίου παναγιώτου Μουσικολόγου καὶ ιαθηγ. τοῦ Ἐθνικοῦ Ὅδειου, μέλους τῆς Μουσικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς² προτῆς λατρείας τῆς³ Ιερᾶς Συνόδου, γνωστοτάτου δέ σια εν συνεχείᾳ δημοσίευμένα ἄρθρα του εἰς τά γεροφαλτικά νέα καὶ Καθηγητού τῆς Μουσικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ὅδειῳ.

Κε Κασκαμτᾶ

Κάθε νέα ἔκδοσις βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἡ οποία προστίθεται εἰς τάς ὑπαρχούσας, αἰσθητοποιεῖ μὲν τό καλλιτεχνικόν «Ἐγώ» τοῦ συγγραφέως-μελοποιοῦ, τόν ὑποχρέωντες ὅμως ἐκ παραλλήλου εἰς τήν καταβολήν ἐνός προσσοστοῦ ἐκ τῶν ἀποθεμάτων τοῦ δυναμικοῦ τῆς μακραίνος μουσικῆς μιᾶς παραδόσεως, τό δποτον μητρίθεται, ὅτι αὐτός περικλείει εἰς τό αἰσθητήριον του.

Εἰς τήν μορφήν ἐν τούτοις τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελωδημάτων, τά ὅποια συγκροτοῦν τάς νεωτέρας μουσικάς συλλογάς, δέν διακρίνονται πάντοτε τά στιαπιστευτήρια αύτῆς τῆς παραδόσεως, τῆς γησιας μουσικῆς παραδόσεως την δησποιαν ἐδημιουργησεν ἡ ἀνά τους αἰώνας ἐναία κατεργασία τοῦ μελούς.

Τά καλλιτοπικά στοιχεῖα εύτελοις τοιστοῖς, ἡ ἀλλοίωσις τῶν κλασσικῶν μελωδικῶν στιαγραμμάτων καὶ ἡ διανθίσις τοῦ ἀσμάτος μὲ σίγοργα καὶ τρίγοργα, εἶναι προϊόντα τῆς ἐποχῆς τῆς παρακμῆς τοῦ μέλους, ἐσμός παρασιτῶν καὶ ἀπότοκα τῆς τεχνικῆς μερικῶν καλλιγάνων ἀκροβατῶν τοῦ γεροφαλτικοῦ αναλόφου.

Μία μερις ὅμως ἐκ τῶν συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν μελοποιῶν ἔχασκουσει νά προσαρτείνῃ εἰς τά κεκτημένα τῆς ἀγορθεύτου παραδόσεως, δήνας τά ἐκληροδότησαν εἰς ἡμας οι γεροφάνται διδάσκαλοι τοῦ ΙΗ. αἰώνος. Εἰς τήν εὐάριθμον καὶ ἐκλεκτήν αὐτήν μερίδα ἀνήκετε καὶ υμεῖς ὁ ἔκδοτης τῆς ἀνά χειρας ἐργασίας κ. Γεωργίος Κασκαμτᾶς.

Η δημιουργική δραστηριότης σας δέν ἔχαντλεῖται εἰς ἀνάρτους καὶ ἀφελεῖς “συμπληρώσεις” τῶν παραδοσιακῶν μελωδικῶν γραμμῶν-τήν μορφολογίαν τῶν ὅποιων σέβεσθε ἀπολύτως - ἀλλά σίοχετευτε εἰς τήν προσπάθειαν συγκροτήσεως μιᾶς τεχνικῆς ἡ ὅποια ἀροσκοτεῖ εἰς τήν ἐπίτευξιν ἀπολύτου νοηματικῆς καὶ τονιστικῆς ἀνταποκρίσεως μεταξύ μελωδίας καὶ υμνογραφικοῦ κειμένου.

Η δεοντολογική σκοπικότης είντα πλαισία τῆς ὅποιας πραγμα

τίγεται τό συνθετικόν σας ἔργον κ. Κασκαμπά τρούποθέτει ἐνίστε συντηρήσεις τῶν μελαδιών φραστικῶν σχημάτων, αἱ ὅποιαι δόμιας πραγματοποιοῦνται μὲ μουσικήν, ἐπιδεξιότητα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μελαδική ροή νά είναι συνετής καὶ ἀβίαστος.

Εἰς μαν εὐ καιρῷ ἔταναβεωρησιν ὑπὸ τῆς ἐπισήμου ἐκκλησίας τοῦ θέματος τοῦ αφορῶντος εἰς τὴν Μουσικήν τῆς Λατρείας, τό ἔργον σας κ. Κασκαμπά περιέχει, φρονοῦμεν, τόσα ἀξιόλογα στοιχεῖα, ὥστε νά τεθῇ ὑπὸ εὐρυτεραν μορφολογικήν διερεύησιν.

Μετά τιμῆς
Π. Γεωργίου

6. Τοῦ διακειριμένου Μουσικολόγου καὶ μέλους Μουσικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀποστόλου Βαλληνόρα.

Ἄγαππτέ κ. Κασκαμπά,

Μέ πολὺ ἐνδιαφέρον παρασκολουθῶ τὰς μουσικὰς ἐκδόσεις Βυζαντίνης Μουσικῆς τὰς ὅποιας αἱ ἵκενοῦ χρονοῦ δημοσιευετε.

Παρόδε προσωπικῶς φρονῶ ὅτι ἡ Βυζαντίνη Μουσική, ὡς τεχνή, ἔχει εἰπει ὅτι ποινοτεο να εἴπη· παρόδε σεγομαι ὡς αξιώματ, ὅτι, τό ὑδωρ, της πηγῆς είναι καθαρωτέρον του υδατος το οποιογε. ει εἰς τα ρυακια, ἐν τούτοις, ἐπειδή ἡ αδιαφορίας τῶν αρμοδιων αφοιτε τας πηγας η να καταχωθοῦν ἡ να στρεψουν την κοιτην των προς, ἀλλας κατευθυνθεις, ἡ δε αναγκωις τῶν πηγῶν και ἡ ἐπανασ. φορας της ροης τῶν υδατων εἰς τον κανονικον των ρουν, ἔργον ασφαλως πολλῶν και προ παντος ἐποιεύσαται, ούδοντος οὐδεποτε, αγυγμετωπισθη φοβαρως, ἐν τούτοις, λεγω, δι' αὐτον ακριβως τον λογον βλέπω πραγτοτε με χαραν πασσαν ἔργοσσιαν, η σποιος απο βλεπει, εἰς την σιορθωσι των κακως κειμενων ἐν αὐτη, αρκει να σκοπευη ὄρθως ἐπι στοχρη τιθεμενον ευτροχως.

Σεις ἐθεσας ὡς σκοπον την αποκαταστασιν του μουσικοῦ και μενου εἰς οσα σημεια τοῦτο δεν ἀπέδιδε τὸν ὄρθον τονισμον, την ὄρθην, στιβειν ἡ το ἀληθες νοημα, διατηρουντες αἱμας την μελαδικη γραμμην εἰς τα αὐστηρα πλασιεια της παραδοσεως και τημπορω και εἴπω ὅτι, το ἐπετυχατε, εἰς μεγαλον βαθμον, αποφυγοντες μαλιστα, και δη εἰς τας νεωτερας ἐκδοσεις, σας, τον κινδυνον σπιας καταστη η μελαδικη ἐξεντημενη και κοινοτυπο. Και το ἐπραβατε με, περισσοτερον συνεπειαν απο τους ἀλλους, και μαλιστα μεγαλοσημως, οι ὅποιοι ἐνω ἐμικτηριδον τον Χασταραν φερ εἴπειν, διοτι κατηντη-

σε το «*Ως απαρχας της φυσεως, τω φυτουργω της κτισεως*» εις, «*Ως απαρχας της φυσεως, τω φυτούργω της κτισεως*», ή έλοισθριον τὸν Πρωτοψαλτην, Ἰωαννην διότι ἐψαλλεν εἰς τὸν Ἀκαθίστον ὑμιον, «*Χαίρε ἡδύπινον| κρινον, Δεσποινα,| πιστους εύωδιανον*», σαντι, «*Χαίρε ἡδύπινον, κρινον| Δεσποινα,| πιστους εύωδιανον*», ἐν τούτοις οἱ ιδιοι διεπραξαν μυριασσα σασσα εφαλματα εἰς τὸν ιδικον των Ἀκαθίστον.

Καὶ νοῇ μὲν παρασμένει ποργυτοτε πρόβλημα, ἐσσν εἰς τὰ καστά «*προσομοιον*», τροπον ἀσόμενα θα τυσιασουν οἱ μελωδοι τὸ μετρον χαριν της ἐννοιας ή το σάντιθετον (παραβαλε τὸ τοῦ Ἰωαννου Ἀρκλα (Δαμασκηνού), ὅστις εἰς τὸν ιαμβικὸν κανονασ της Πεντηκοστῆς [Είρμος θ. ὀδός] ὀπτετολμησε καὶ την κασκοποιη, σὺ της λεξεως «*ρητρευον*», συντι «*ρητορευον*», ἵνα διατηρηση τὸ μετρον,) ἀλλ ὅμως ἐφ οσον δι κύβος ριπτεται υπερ της προτιμησεως του γοηματρος, πρεπει να, τηρηται απαρεγκλιτως καὶ εἰς τοῦτο, νομιώ, δι τι ἐπετυχατε περισσοτερον τῶν ἀλλων.

Βαδισατε λοιπὸν τὸν δρομον, σας καὶ ὀλοκληρωσατε τὸ ἔργον σας με την βεβαιοτητα στι προσφερετε θετικην υπηρεσιαν εἰς την Ἐκκλησιαστικην μας Μουσικην.

Φιλικώτατα

Απόστολος Λ. Βαλληνόρας
Πρωτοψαλτης, Καθεδρικού Ναού Ἅγιας Φωτεινῆς
Νέας, Σμύρνης καὶ
Γενικός Γραμματεὺς Πανελληνιου Συλλόγου Ιεροφαλτῶν «*Ρωμανος ὁ Μελωδος καὶ Ἰωαννης ὁ Δαμασκηνος*»

7. Τοῦ Προέδρου τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ιεροφαλτῶν
κ. Ἀντωνιου Μπελουση

Αγαπητε μοι κ. Κασκαμπας
Απο πολλῶν ἐτῶν παρακολουθῶ μετ ἰδιαστέρου ἐνδιαφέροντος τὴν λίσαν, φιλοτιμον προσπαθειαν σας, της ἐκδοσεως, δηλογοτι μουσικῶν βιβλιων, Εκκλησιαστικῆς, Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τα ὅποια περιεχουν ἔργα σας διακρινομενα σαφῶς δια την προσπαθειαν της προσπλωσεως εις τὰς γραμμας της παραδοσεως, την εφαρμογην τοῦ τρινικοῦ ρυθμοῦ, ως και τὸν τονισμον τῶν λεξεων και τῶν νοηκατων ως ἐνθελκυται ἀλλως τε.

ΔΙΕΞΗΛΘΟΝ μετά προσοχῆς τὰ ἄκρη τοῦδε ἐκδοθέντα ἔργα σας, ἡτοι τὸ Μουσικὸν ἀπανθίσματος Λειτουργίας, τὸ Μουσικὸν ἀπανθίσματος Καταβασῶν ὡς πατέρων τὸ ἔτερον τριου τον, μὲ Δοξαστικα (Ἐῳθίνας), Ἐξαποστειλάρισ, Εὐλογηταρισ καὶ Δοξολογιας καὶ ομοιογῶ ὅτι αποφντας αποτελουν πολυτιματα βοηθηματα δια τους εν ενεργειας συναδελφους.

Συγχαρων θερμῶς δια τας λίαν ἐπειτυχεῖς ὡς ἀνω ἐπιδόσεις σας, ὡς καὶ τον ἔγθεον Σῆλον, ὃ ποιος σας διακατέχει ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς διαδόσεως ησι προβολῆς τῆς ιερᾶς μουσικῆς καὶ ἀν ἀπολύτως βέβαιος δια την ἀρτιωτιτα καὶ τῶν ὑπὸ ἐκδοσιν μουσικῶν βιβλιων σας Ἀναστασιαταρίου, Ἀκαθίστου καὶ Νεκρωτικου σκολοποθίας, εὐχομαι ὅληψυχως, σπως ἡ συνεχειας φύτη είναι ἀνταξίας του Σῆλου καὶ τῆς εὐγενοῦς προσπαθειας σας, προς το καλον καὶ τῆς πατροπαραδότου Βυζαντινης Μουσικῆς καὶ τῶν ἐρμηνευτῶν ησι μυστῶν ταυτης.

Μετ' ἴδιαιτερας ἐκτιμήσεως

Ἀντωνιος Μπελούσης

Πρόεδρος Πανελληνιου Συλλογου Ιεροφαλτῶν

8) Τοῦ δημιουργοῦ Μουσικοῦ συστήματος, ἀριστου ἐκτελεστοῦ καὶ συγγραφεως πολλῶν Μουσικῶν ἔργων. Πρωτοψάλτου Θεσσαλονίκης ι. Αθανασίου Καραμάνη

Φίλε κ. Κασκαμπά

Ἐλαθον τα μουσικα σας πονήματα καὶ σας εὐχαριστῶ θερμῶς. Διεξελθων ταῦτα διεπιστωσα την ἐνυπαρχουσαν εἰς αὐτα προκαθορισθεισαν συνεπειαν, ἡτοι ἀπλοτητα, συντομιαν καὶ ἐκκλησιαστικοτητα, τῶν μελωδιῶν.

Ἐπιστης πρεπει γα σας συγχαρώ θερμῶς καὶ δια τὸν μουσικὸν τονισμὸν του κειμενου ὡς ἐπιστης καὶ τον μουσικὸν ρυθμὸν καὶ τον προσδιορισμὸν τῶν μουσικῶν μετρῶν. Αἱ δέ, υπὸ ἐκδοσιν ἔργασισασ, τας οποιας μοῦ ἐδωκατε την εὐκαιριαν να διεξελθω, ἀποτελοῦν συμπληρωσιν τῶν ὄλλων ἔργασιων σας.

Η προσπαθειασ σας αὐτη ἀποτελεῖ πολυτιμον συμβολὴν εἰς την Βυζαντινην μουσικην καὶ πρεπει να τυχῃ ιδιαιτερας προσχῆς ὑπὸ του μουσικοῦ κοσμου.

Δύνασθε να είσθε, βέβαιος περί τῆς ὁδίας τῶν ἐργασιῶν σας.
Καὶ με τὴν ἔγκαρδον εὐχὴν ὅπως Ἀγιος Θεος εὐλογή τὰς
ἐγενεῖς προσπαθείας σας

Χαίρετω ὑμᾶς
Με αγαπην καὶ ἐκτίμησιν
Ἀθανασίος Καραμανης
Πρωτοφαλτης Θεσσαλονίκης

9) Τοῦ ἐκλεκτοῦ Νομικοῦ καὶ Καθηγητοῦ τῆς Βιβλιοτινῆς
μουσικῆς, ἱδύμολπου ἐκτελεστοῦ καὶ γνωστοτάτου, εἰς
ὅλην τὴν Ἑλλάδα Πρωτοφαλτοῦ Ἀγιας Σοφίας
Θεσσαλονίκης κ. Χαριλάου Τσλισδώρου

Ἄγαπη, μου κ. Κασκαμπά
Ἐπὶ τῇ εὐκαρίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀναστασιματάριου σας
καὶ λοιπῶν χριστιανῶν ἀκολουθίων, παρακαλῶ ὅπως δεχθῆτε τὰ
εὐλαύνη μου συγχαρητήρια καὶ τὸν ἐπανόν μου.

Ἡ συνόρομη, σας σύτη εἰς τὴν Βιβλιοτινήν Μουσικήν εἶναι,
σπουδαίη με προεχουσαν τὴν προσπάθειαν ὀρμογικῆς συνδεσ-
εως τῶν διαφορῶν μουσικῶν γραμμάν καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κε-
μένου. Ιωας, οπας καὶ προφορικας σας ἐτούισσα, σι ἐκδόσεις
σας να στεροῦνται δημοτικότητος, ὡς θα ἐλεγομε, ἐπ τοῦ λόγου

ὅτι ὁ καλάμος δέν συνεπικομιδεῖται απὸ τὴν προσωπικήν σας
ἐκτελεστιν, παρά ταῦτα ὅμως θα πέθεται να διαβεβαιώσω τοὺς ασχολου-
μένους με τὴν θεοσύνην τοῦ Δασκαλικοῦ τεχνην, ὅτι συνται θα πρέ-
πε να τυχουν περισσότερας προσοχῆς ἐπ μερους τοῦ Ἱεροφα-
τικοῦ κοσμου καὶ της Ἑλλαδίκης Ἑκκλησίας.

Τὸ στοιχεῖον τῆς παραδόσεως τὸ ὅποιον τυχόν θα προσέδιδε
καὶ ιστορικὴν Αἰγαλην εἰς τὰ πονηματα σας, καλυπτέται ἀ-
σφαλῶς απὸ τὴν διαστοσιν σας περὶ τὴν καλώς γοουμενην πα-
ρουσιασιν, τῆς Ἑκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς, ιδίας εἰς τοὺς χα-
λεπούς χρονους μας. Ήδη, ἡ προσπάθεια ὅλων μας εἶναι τῷ δημι-
οιργησμῷ μορφωμένους φοιτητας, ωστε ἡ Βιβλιοτινή μουσικη να
διαλογισθῇ ως εδει καὶ να προβληθῇ οσον τὸ δινατον περισσότερον.

Εὐχόμαται οἱ στοχασμοι μου να απλιθευσουν καὶ ἐν ταύτῳ συγχα-
ρω καὶ πασιν ὑμᾶς δια τὴν ἐποικοδομητικὴν σας συμβολὴν εἰς
τὴν διάδοσιν τῆς Βιβλιοτινῆς μουσικῆς.

Με, ιδιοστερον ἐκτίμησιν
Χαριλάος Τσλισδώρος
Καθηγητης τῆς Βιβλιοτινῆς μουσικῆς,
καὶ Πρωτοφαλτης Ἀγιας Σοφίας Θεσσαλονίκης

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ

Τελευτήσαντός τινος τῶν εὐσεβῶν προσκαλεῖται ὁ Ἱερός Κλῆρος εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ τὸ λειψανον κεῖται, οἱ μέν Ἱερεῖς βοῶντες τὸν Επιτραχύλιον καὶ Φελῶντον λευκον, οἱ δέ Διάκονοι ἐνδύονται Στιχαρίον καὶ Θραρίον πρατοῦντες θυματά.

Τότε εἰς Ἱερεὺς μετὰ Διάκονου εὑσέρχεται ὃ που ὁ νεκρός κεῖται...

Ἐν τῷ οἴκῳ. — Ο Διάκονος: Εὐλογησον Δέσποτα.

Ο Ἱερεὺς: Εὐλογητός ὁ Θεός ἡμῶν.....

Ο Διάκονος: Τρισάγιον, Δοξα..., Καὶ νῦν..., Παναγία Τριάς..., Δοξα..., Καὶ νῦν..., Πατέρ θημῶν.....

Ο Ἱερεὺς: Ότι Σου ἔστιν..... καὶ ψαλλουσι

Ἄχος δέ τοι 87 Μ ε τα πνευμα ατων δικαιωντε τελει ω με νων τηνψυχην τη (της) διδασκαλης Σε Σωωτεραναπασον φυλασσε των αυτην εις τηνμακαριαν θω την τηνπαρασοι φιλανθρωπε

Εις τηνκαταπασιν Κυρι ε ο πα πασαντεοι Αγιοι Σε α ναπασονται α ναπασινκατηνψυχην τεδασλεσ ε τι μονοσυπαρχεισαντα κατος

Δοξα πατρι τη και Υι και Αγιω πνευματι Σ ει ει ο Θεος πημων οκαταβασιει Α δην και τασ ο μηνας λι ισαστανπεπε δημη νων Αυτος και τηνψυχην τεδασλεσ Σε Σωωτερ ε ναπασον

Και ιηνηγη και Αχραντοσ παρθενος η θε ον ε φραστων η θεασα

πρεσβειες της ελεητηρης ψυχην διδλης σε

Ο Διάκονος: 'Ελέησον ήμας, ο Θεός, κατά το μέγα έλεος σα, δεόμενα σα, ἐπασκουσσον και ἐλέησον. — 'Ετι δεόμενα ὑπερ αναπαυσεως τη κεκοιμημένη διδλης σε (δείνα), και υπερ τη συγχωρητήναι αὐτῷ πάν πληριψελημα ἐνουσιον τε και σκούσιον. — 'Οπως, Κύριος ο Θεός, ταξι την ψυχην αὐτοῦ ἐνθα οι δίκαιοι αναπαυονται τα ἐλέη του θεου, την βασιλειαν των ουραγων, και ἀφεσιν αὐτοῦ ἀμαρτιων, παρα Χριστῷ τῷ Αθανάτῳ Βασιλεῖ και θεῷ ήμων, αἰτησθώμενα. — Τούκυρου δεηθώμεν Οιερευς: 'Ο Θεός τῶν πνευματων και πασης σαρκός, ο τὸν διαβολον καταπατήσας, τον δέ θανατον παταργησας και ζωην τῷ κοσμῷ σου δωρησθώμενος. Αύτος, Κύριε, ἀναπαυσον και την ψυχην του κεκοιμημένου δούλου Σου (δείνα), εν τοπω φωτεινῷ, εν τοπω χλωρῷ, εν τοπω ἀναψυχεως, ενθα ἀπέδρα, δύνη, λυπη και στεναγμος, πάν ἀμαρτημα παρ αὐτοῦ πραχθεν εν λογω, η ἐργω, η διανοια, ὡς Αγαθος και Φιλανθρωπος θεος συγχωρησον. 'Οτι ουκ εστιν ἀνθρωπος ος ζησεται και ουχ ἀμαρτησει. Συ γαρ μονος ἐκτος αμαρτιας, ου παρχεις. 'Η δικαιοσυνη Σου, δικαιοσυνη τον αιωνα, και δο λογος Σου ἀληθεια.

Ο Διακονος: Τού Κυριου δεηθώμεν Ιερευς: 'Οτι Συ είναι αναστασις, η ζωη και η αναπομπης του κεκοιμημένου δούλου Σου (δείνα) Χριστε ο Θεος ήμων, και Σοι την δοξαν αναπεμπομεν συν τῷ Αναρχῳ, Σου Πατρι, και τῷ Παναγιᾳ και Αγαθῳ και Ζωοποιῳ Σου Πνευματι, υῦν και αὲι και εἰς τους αιωνας τῶν αιωνων. Αμην. Και η απολυθιση ουτω:

Ιερευς: Δοξα Σοι, ο Θεός η ἐλπις ήμων δόξα Σοι. Διακονος: Δοξα... Και νῦν... Κύριε έλεησον γ, Πατερ αγιε εὐλόγησον Ιερευς: 'Ο και νεκρων και ζωντων την ἐδουσιαν έχων, ως Αθανάτος Βασιλευς, και αναστας ἐκ νεκρων, Χριστος ο ἀληθινος Θεος ήμων, ταις πρεσβειαις της Παναχραντου Αγιας Αύτου Μητρος, των Αγιων ενδοξων και πανευφημων Αποστολων, 'Οσιων και θεοφορων Πατερων ήμων, των Αγιων και ενδοξων Προπατορων, Αθρασμ, Ιεσαι και Ιακωβ, του Αγιου και δικαιου τετραπημερου, φιλου Αύτου Λαζαρου, και παντων των Αγιων, την ψυχην του εξ ήμων μετασταντος δούλου Αύτου (δείνα) εν σκηναις δικαιων ταξι, εν κολποις Αθρασμ αναπαυσαι, και μετα δικαιων συναριθμησαι, ήμας δε ἐλεησαι ως Αγαθος και Φιλανθρωπος.

Αιωνια σου η μυημη, αξιομακαριστε και αεψυνηστε αδελφε ήμων Δι ευχων των Αγιων Πατερων ήμων, Κύριε, Ιησου Χριστε.....

Καὶ εἴ μὲν ἔτοιμα εἴσιν σπάντα τὰ τοῦ ἔξοδίου, εὐλογεῖ αὐτὸς ὁ Ἱερεὺς, καὶ ἀρχόμενος ψαλλέντα μετὰ φόβου καὶ πάσῃς κατανύξεως τοῦ Ἀγλος ὁ Θεός

Ἐν τῷ Ναῷ . . . Διάκονος: Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ἱερεὺς: Εὐλογητός ὁ Θεός ἡμῶν πάντοτε

Εὐθύς οἱ χοροὶ ψαλλουσι στίχους ἐκ τοῦ ΡΙΗ' (118) ψαλμοῦ.

Στάσις Α!

6

τιχος πτερού

βα

χ

1 A μωμοτενο δω Αληπλάτ' ει α Ευ λο γητο ει κυριε
διδακτον μετα δικαιωωωματα α ση α α
Α αληπλάτ' ει α α

2 E πεπο θησενηψυχηπηματα τα ε πι θημησαιταρματα
ει α ση α α α α α α
Ση εν παντικαιαιρω Α αληπλάτ' ει α α

3 E νυ σταθενηψυχηματα πο ακηδει α α βεβαιωσον με
ει ταισλο γοι οις ει α α
Α αληπλάτ' ει α α

4 K λι νοντηρχαρδιασυμβειτα μαρτυρι α ση και μη ειστελεο νε ει
ει αν α αληπλάτ' ει α α

5 A θη μ ακατεσχεμει α πο α μαρτωλων των ερχασταμπα
νοντων τον νο μονει α αληπλάτ' ει α α

6 M ε το χος ε γω ει ει μι παντων πανθροβεμενων ει κατιων φυ

λαεσσοντωνταεντολαασε **Α** αλληλητ' ε α α
Δοξα..., Και νῦν... **Α** αλληλητ' ε α α α

Διάσκονος: Ελέπον τῆμάς ὁ Θεός κατά τὸ μέγα ἐλέός Σα, δεόμεθαί Σου, ἐπάκουοντον και ἐλέπον. — "Ετι δεομεθα ὑπερ ἀναπαυσεως τοῦ κεκαιμημένου δούλου Σου (δείνα) και ὑπερ τοῦ συγχρηθῆναι αὐτῷ πάν πλημμελημα ἔκουσιον τε και ἀκουσιον. Οπως Κυριος ὁ Θεος ταξι την ψυχην αὐτοῦ ἐνθα οι σίκαιοι αναπαυονται. τα ἐλεη τοῦ θεου, την Βασιλειαν των Θύρων, και αφεσιν τῶν αὐτοῦ ἀμαρτιῶν, παρά Χριστῷ τῷ Ἀθανατω Βασιλεί και θεω τῆμῶν αἰτησωμεθα. Τοῦ Κυριου δεηθῶμεν Ιερευς: "Οτι Συ εί ἡ ἀναστασις, η ζωη και ἡ ἀναπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου Σου(δείνα), Χριστέ ὁ Θεος τῆμῶν, και Σοι την δέξιαν ἀναπεμπομεν συν τῷ Ἀναρχῳ Σου Πατρι, και τῷ Παναγιώτι και ζωοποιῷ Σου Πνεύματι, νῦν και αἰς και εἰς τους αἰώνας.

Και ἀρχεται ὁ Β. χορός ψάλλειν. Στάσις Β:

Ο Ηγος Σ φ π

- 1 **Α** ι χει ειρεες Σα ε ποιη σαανμεκαι ε επλασσανμε συνετεον μειαμαθησομαι τασεν τοολαασεε Ε. λε ε η σονμε Κυρι ε
- 2 **Ο** τι ε γε νη η θηρωασκοσενπαρηνη ταδικαιωματασε ε πε λααθο ο ομην Ε λε ε η σονμε Κυρι ε
- 3 **Σ** ο οσειμε γωωσωσομε ο οτι ταδικαιωματασε ε Εε ε
ητηηησα Ε λε ε η σονμε Κυρι ε
- 4 **Α** ποτωνκριματων Σα φη ε εεκλιινα ο τι Σε ε νομοθε τη

5 Ε εασασμε Ε λε ε ησον με Κυρι ε
Ε κλι να την καρδιαν μη τα ποι η πει τα δικαιωματα
Σθ ειστον αι θνασιδιαν ταμειεψιν Ε λε ε ησον με Κυρι
6 Κ αυ ρος τα ποι η θωιτω Κυρι ιω οι οι εδασαν τον ιο
μον Σθ Ε λεγε ησον με Κυρι οι Δόξα... Και νυν... οι
Ε λε ησον με Κυρι ε οι κυριακη η επαγγελματα

Διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν
Ο.Β. Ιερεὺς: Ὅτι Σὺ εἶ ἡ ἀναστάσις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπτωσις...
Ἐάν ὁσιν δύο ἡ πλειόνες Ιερεῖς, ἄλλως μετά τὸ «Ἐλεησούμενού
κριτή, Κύριε» ἀρχεται αμεβως ὁ Αἴροντας χορος. Στασις Γ. Τ/6
Ἔχος πίστιν τοῦ θεοῦ Καὶ σε ελεησούμενον αλληλουγίαν α
Ἐπιβλεψον επει με καὶ ελεησούμενον με κατατοκριμα
των αγαπητων τοῦ νομασθαντοῦ Αλληλουγίαν α
Νωπερος ε γωειμ καὶ εξειδει νωμε ε νοστα δικαιω
ματασθαντοῦ επελαθομην Αλληλουγίαν α
Της φωνης της ημερας ακομητού Κύριε κατατοελε
οσθαντο κριματοειδειον μεν Αλληλουγίαν α

4 γ Α αρχοντες κατεδι ω ξανηεθωρεαν και α ποτωθηγων
Σ ε δει λι ασενηκαρδι αμεθ Αλληλε ι α

5 Ζ ποσεταιη ψυχημακαι νεβει Σε καιταχριματαδενεον
θησειμοι ε πλανηθηνως προβαστοναπολωλος η ηηθεοντοιδελον
Σ ει ο τι τας εν το λατσευτε πλασθο ο ο μην

Διακονος: Του Κυριου δεηθωμεν.

Ιερευς: 'Οτι Συ ει η αναστασις, η θωη και η αναπαυσις.....
ευθυ αρχονται τα Νεκρωθμα Ευλογηταριας^(*)

(*) Εαν ωσι πλειονες των τριων Ιερεων, εις το τέλος έκαστου τροπαιου ο Διακονος έκφωνει: Του Κυριου δεηθωμεν, οι δε Ιερευς και Ιεραρχικην συραν έκαστος έν των μη έκφωνησαντων. 'Οτι Συ ει η αναστασις.... πιοι αι έκφωνησις γινονται κατα τον αριθμον των Ιερεων

ΝΕΚΡΟΣΙΜΑ ΕΥΛΟΓΗΤΑΡΙΑ

Ηχος πρόπας η
Ε υλογητοει Κυρι ε δι δαξο ουμεταδι και μα τα Σε

Τ ων Α γι ων χο ρος ευ ρεπη γηηηντηηων και αιθρανταρα
δειση ευ ρω και γω την ο δονοι ετημεταγοιοιας το απολω
λοσπροβαστονε γωει μι α να καλεσαιμε Σωτηρκαι θωσο ουμε

Ο παλαιμεν εκ μη ον των ιδαιεικονι Σε θεια τη μησας
παραβασει εν το λιτο δε παλιν με ε πισθηεψασις γην εε ηηθηην

ειστο καθο μοι ω σιν ε πασα γασαγε το αρχαιον καλλος α
ναμορφωσασθαι

3 Εικωνει μι της αρρηταδοξεις εικαιστιγματα φερωπται
σματων οικτυρησον το Σο δ οντλασμαδεσποτα καικαιβαρισσονηει
σηλαρχηνια καιτηνποθεινηνπατρι ι δα παρασχημοι Παραδεσσηα
λιν ποιων πολι την με

4 Αναπαυσον ο Θεοστονδολον εικαικατατακοναυτορεγνπαρα
δην ει εω ο πραχο ροι οιτων Α γι ι ων Κυ υ ριι ε και
οι δικαιοι εκλασαμψιτιν ως φω στη πηρες τονκεκοιμημε νονδη λον
ει α ναπαυσον παρο ρανωστηπαντας ερχηματα

5 Δοξαπατρι ι και Υι ω και Α γι ω πνευματι ο τριλογη πε
ει της μας Θε τη τοσευσεων μηνημενθωντες Α αγι ος ει
ει ο Πατηρο Λ ναρχοσ ο Συνταρχοσ ι οι καιθειοτηικα φω τισσον
ν μας πι στεισοιλατρευσπανται ωνι ι ουπυρος Ε ξαρπασσον

6 Κ νυστηκαι α ι και ει τασαι αναστηκαι ω νων Α μην Χαι αι

ρε σεμην π Θεοναφην τε παντωνωντηριαν δι τη γενος
των αυθρωπων ευρατοτηγωντηρι τε δι α Σε εν ροιμενπαρα
δισον θεο το οκεα γη ευλογημενη

A **λ** ἀν λθ' α Αλ ληθ' α Αληθει α σδο ο Εαστο ο θε ος φις

Ἄγχος πάσιν οὐδὲ **M** εἰ τα απωνας τι οὐ συντελεσθεντοι στεγε

αλλα 5ωω η η πατελε ε Ε EU τηηηηη τος ετερον

τόντονα τι λιων οντας απασανθριστες
την ψυχην την ποτε διατηρησαντες ενθανειστικο
οντας επιτηρησαντες επιτηρησαντες επιτηρησαντες

οι τε Βι ο τρυφη δι με νει λυπησαμε τορος

στερος παντασ νει ειρωνειατηλοτε. ρα ^q μι α ρο πη καιτα

τα παντα θασα κατος δι α δε χε ται Αλλεντω φωτα χριστε προσω
 πας πατω γλυκα φωτης Σηνης ω ραι ο τητος ον ε εε λεξω
 να παναρον ως φιλανθρωπος

5 Ηχος 5 πα 5/6

2 Ο αισιοις οι ον γωνα εχεη η ψυχη χωρι 60 μεγαλεσση
 σωματος οι μοι πο οσαδα κρυε το τε και η υπαρχειο ε λε ε
 ων αυτην προσταση γελης τα οομιαταρε πις εα απρακτωσικε τευ
 ε προστασανθρωπα πατασχει ειρας εκτενησα εκ ε εχιτονιον θυντα
 Δι ο α γαπητοιμα αδελφοι εν νο ησαντεσημωντο βραχυ υπης
 εωης γι τα μεταστατητην αναπονην παραχριστεσαι τη σωμεθα και
 ταις ψυχαις η μωντομε γασα ε λε ος

5 Ηχος 5 πα 5/6

3 Π αν τα μιαται ο τητα ανθρωπι να σα η υ παρχειμεταθανα
 ατον ε παρα μεε γελο πιλε πας ε συνοδε ευει η δο ο εα
 πελ θων γαρ θα να τος ταυτα παντα εκη πρανισται δι ο χρι
 σωτω Α θα κατω βασιλει βο πισω μεν τον μετασταντες η μων α γη
 πανεον εν βασι παντων εστιν ευφραγνομενων πηνα τοι και α

4 Ηχος πάντων Π εστιν πτυχο ο σμα προσπαθεια πα εστιν η
των προσκαρπωματων α α πα εστιν οχρυ σοσκαι α φρυ ρος πα εστι
των και των πτηνηματων ρασκαι α θο ρυ ρος γνωκονισπαντατεφροπαντα

του α οικια Αλλα με ευτε θο π σωμεν τω Α θανα τω Βασι λει Κυ
ρι ι των αιω νι υνΣεθ α γα θων αι ει α ωσονταμεταπτωτας ει η
μων α γα πα αυων αυτων εντη α γηπρωμασκαιρι ο τητι

5 Ηχος πάντων πα πάντων Ε μυνθηνα προφη πα θο α ωντος γνωμη
γη π πικαι σπροδος και παλιν κατε το η βασινταμηματι και πι δον
ταοστα γε γημημενα και ει ειπον α αρτις ε στη Βασι λεις
η η πισφατι ω ω της πιλειος η πε ε νης η δικαιως παμπτω
θος αλλα α να παισσοντωριε με τα δικαιων του δε πλο ο ινΣε

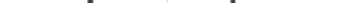
6 Ηχος πάντων Α π χη μοικαι ποθαβιστοπλαστεργονδ γε ε
ε γη νε προστημα θε ληθεισ γαρεκ α ο ραττητεκαι ο ρατημετωνημη
πη Εαι φυ σεως γη θεν μετοσω αμαδιε πλαστας με δωκασδεμοι ψυ
χηντηθει α σακαιωσοποιω εη πνεευσει δι ο χριστε τον διλονδε εν

χωρασαντων ενσηκταισδικαιουσιν α κα α πασανο ον

5 Ηχος Σε Γα Α Λεπτομέρεια Ηχού Σε Γα Ηχος Σε Γα
να παρασκευής προημιτωπόν ζωό δο ο τα ορμέ
τε ε στηθασα αδελφούν η μωρού έκτων προειδοποιητικούν τα δο ο ξέσσον

8 Ήγος πέτηνή Δοξα... οι Θανατοςώς Κυρί ε αθανα
ει ας γε ε γονεπροέγος ει μηγαρεν μνηματι ατετε ε εθνι
πκ αν ο Παραδειεισοσκηνεωκτο^η δι ο τον με τα σταυτα α νεπου
σωνωστι αν θρωω παος Και νῦν...

γην Παρθε^ν ενετε^ν λο^ν τη^ν πυλη^ν τουθε^ν ε^ν η μιαων Μηνηντηρ^ν
τη^ν κε^ν τε^ν ε^ν ε^ν λε^ν η θηναστηφυχηναυτε^ν α^ν ε^ν Μακαρισμο^ν
τη^ν Ηχο^ν π^ν δι^ν Μηνιεβητη^ν ημιων^ν Κύριε, ε^ν τη^ν Βασιλε^ν α^ν Σε

Μακάριοι οἱ πενθῶντες ὅτι αὐτοὶ παραδοθήσονται

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ εἰλεπήθησαν

¶ **¶** Μακάριοι οἱ καθαροί τῆς καρδίας ὅτι αὗτοι τὸν θεόν οὐκ οὐ φονται **¶** **¶**

Ζ ο ης ο πρι ε συωνκαιτε θα να απτε εγκαισ απλουσ Αγιων
ναπαυσον ον προσε λα αθε εκ των προσκυνων θο ων τα μυηθητικα
ο ταυτε ελθης εν την Βασι λει ει αΣθη

3 Α Μακάριοι οι εἰρηνοποίοτε αὐτοί **παντελέ** **ει** θε **α** κατη **θη** εονται

τωνψυχωνδε σποο ο οιωνοιατωνειραστων ου εν τη χειρι η πνων η
μην τωνθλιβομενωνπαραμυθι α να πανεονεγ χωωριστι
καιαιων ον με τε εστησας πεπλονΣεπ

4 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἐνεκεν
δικαιοισθύντο ὅτι αὐτῶν ἐστιν
η Βασιλεία ατανθρακων

πι στος σε τα αυτην χωρας σαντων και πυλαισ παραδεισε
ανοικησοι και βασι λειας δει εικη πολι την και α φε σινδοιων
ωη ωη ημαρτεσευ βιι φι λο χρι ι στεε

5 Λ Μακαρίοι ἔστε ὄταν ὄνειδόςων τῷμας καὶ σιωπῶσι καὶ ἔπιστε
πᾶν πονηρὸν ρῆμα καθ' οὗμῶν Λ

ψευδομενοι τεκεν ε μο Ε ειθωμενκαι ι ιδωμενευ τοιστα
φοισ ο τι γυμναστεα ο ανθρωποσ οκαληκων θρων μακασιδυσθα δι α

και γνωμέν τισ οὐληστοκαστός η = εγγυς κοιτ ευ πρεπειει α α

6 Φ χαιρέτε οὐαὶ ἀγαλλίασθε
ὅτι ὁ μισθός ὑμῶν πολὺν υπεραύπαρκος

Α πεντικραστιοπαντοκραστωρ ε αι οι εκ θυσιας
θεασασθε την φερεσιν με ερων Κυρι ε αυτη γαρ εστι ιεροσοτος

πυ ριγαρδοκι μασει τη ου υμ παν τα α

7 Φύδοξα... Α γαρχω τε γεννηθείτε καὶ προὸ οὖθα Πάτε ρα
προβοκεντανωνηθεσανταί τι ον δοξα α Σωτογεννηθεντα
μικτο συνελαμπιον Πατρι τεκαιτι οιηνεματι α γιο ον

8 Καὶ νῦν. Πῶς εἰ ματωλεῖταις θρυψεῖς Παρθεῖς γε παυστερεῖς
τοντροφατησεῖς εἰ δειγοπηγασασυ δωρεὶς τραστασι

φλεβαστωνυδα α ατωνδιψωντιτωλασω καθωασγεερωπταιαι
M ακαροιανοδοσηπορευεισημερονοτιητοιμασθη

ποιτο πος α γα πα αυσεω ws (Ais)

Α Μ ακαρι α η ο δος πορευει σημερον οτι η
τοι μαρτυρεισον ποσα να παραβει ω ωντων

Αναγνωστης: Πρὸς Σὲ Κύριε, κεκραξόμεν ὁ Θεὸς μου
Διάσκονος: Σοφία
Αναγνωστης: Πρὸς Θεοβαλογικεῖς Α. ἐπιστολῆς Παύλου ἐπὶ ἀνάγνωσμα
Διάσκονος: Σοφία. Πρόσσχωμεν
Αναγνωστης: (Κεφ. Α' 13-18). Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγρυοῦν πε-
ρὶ τῶν κένοντιμων, ἵνα μὴ λυπήσθαι, καθὼς καὶ οἱ λο-
ποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. διὸ γὰρ πιστεύωμεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ
ἀνεστη, οὐτως καὶ ὁ Θεός, τους κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἀβεῖ σύνα-
τῷ. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λεγομέν εὐρὺχεν Κυρίου, ὅτι τίμεις οἱ ζῶντες οἱ πε-
ριλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μη φθάσωμεν τοὺς κοιμη-
θέντας. ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλου, καὶ θνεά-
πιττῇ Θεού καταβήσεται ἀπὸ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστ-
σονται πρῶτον. Ἐπειτα τίμεις οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, αμα συν α-
τοῖς, ἀρπαγήσομεντα εὐρελαυς, εἰς ἀπαντησιν τοῦ Κυρίου εἰς αἴρα, καὶ
οὐτω παύτοτε σὺν Κυρίῳ ἔσομεντα.

Ἴερευς: Εἰρήνη σοι τῷ ἀναγινώσκοντι.

Χορός: Ἀλληλουϊα (τρις),

Διακόνος: Σορια, ὅρθοι ακουσαμεν τοῦ Ἅγιου Εὐαγγελίου

τερεύς: Εἴρηνη πάσιν.

Ἐκ τοῦ Ἰωάννην Ἀγίου Εὐαγγελίου τὸ Ἀναγνωσματ.

Διάκονος: Πρόστιχωμεν.

Ιερεὺς: Ἀναγινωσκει τὸ ιερὸν Εὐαγγελίον ἐκ τῆς ὁραῖας πυλης.

Χορος: Δοξα Σοι, Κύριε, δοξα Σοι.

Διακόνος: Ἐλέεσσον πήμας ὁ Θεός... καὶ λοιπάς εὐθείδι () ἀπόκ
— μεχρι τοῦ Αἰωνια ἡ μνημή, αφού καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς κατα' ἱεραρ-
χικού ταξειν ἐκφωνήθουν το: Ὅτι Σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις ...

— Εἰ δέ εἰστιν Ἀρχιερεὺς λεγεὶ καταλληλον συγχωρητικὸν εὐχῆν —

μυρμηγούντιν ου ω νια αντεπει μυρμηγούντιν Επερον

הַמְּתָמָן בְּאַתְּ

Μετά τὴν ἀπόλυσιν καὶ κατά τὸν ἀσπασμὸν ὁ χορὸς φάλλει
κατανυκτικῶς τό·

Ἅχος πτή δι

Δ ε ε ευ τε ε τε λευταινα σπαιρων ὁ μεν αδελφοταν θα

νο οντι εν χαρισταν τεσθε ω τοσμεγε ε εελιπετης

συγγε νει α ας αυτα και προσαφονε πει γετου ψητιροντι

των τα τηματαιο τηητος και πολυ μο σχθα αρχος πα

α π νυν συγγε νειστε και φι λοι αρ τι χω ρι Σο μεθα ο ον

περ α ναπαυσαι Κυρι ενεβωμεθα

Ἐφ' ὅσον δέ συνεχίζεται ὁ ἀσπασμὸς ἔτερον ὅμοιον·

Ποῖος | χωρισμός, ὁ ἀδελφοί, | ποῖος κοπετος, ποῖος θρῆνος, | εν τῇ παρούσῃ ροπῇ | δεῦτε ουγ ἀσπασασθε | τὸν προ μικροῦ μεβ' ἡμῶν. | Παραδίδοται ταφω γάρ, | καλύπτεται λιθω, | σκοτει κατοικίζεται, νεκροῖς συνθαπτεται. | Παντες συγγενείς τε και φίλοι, | ἀρτιχωρισμεθα, δύνπερ | ἀναπαυσαι Κυριον ενεβωμεθα. —

Ιερεύς: Δι' εύχων τῶν Ἀγίων Πατέρων ήμῶν, Κύριε Ιησουχριστε, ὁ θεός, ἐλέησον και σῶσον ἡμάς.

Χορος: Ἀμήν

Ἀπερχόμενοι δέ πρός τὸν ταφον φαλλομεν τό·

Ἅχος πτή η

Δ οοο Εα Πα α τρι και φι γι υι ω και Α γι ε

ωω Πνεε ε ε ε ε ευ μασ α ἀ α γα α α α τι

Κ αι νυ νυκαια α ει ει και εε τεσαι ω ω ω να ας

Αθματικὸν Νεκρώσμον ^τ Ηχος τοῦ Βα

Ἐπὶ τοῦ ταφοῦ

Ἐνταῦθα ὁ Ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ « Νεκρώσιμον Τρισάγιον » ὡς ἐν τῷ οἴκῳ (σελὶς) καὶ καταβιβάζεται ὁ νεκρὸς ἐν τῷ ταφῷ ἐνῷ ὁ Ἱερεὺς ραντεῖται αὐτὸν σταυροειδῶς, διὰ τοῦ ἔλασιου λέγων: Ραντεῖται μὲν ὑσπερτῷ καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖται μὲν, καὶ ὑπερ χιονα λευκάνθησομαι, καὶ λαβών χοῦν διὰ τοῦ πτύου, ρίπτει σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ λέγων: Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ το πληρώμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Γῆ ἐ καὶ εἰς γῆν ἀπελευθερεῖται.

Ἀπόλυσις.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

1. - Ερμηνεία Περικοπῶν Παδιαστές Διαθήκης
2. - Ερμηνεία Περικοπῶν Καινῆς Διαθήκης
3. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα Λειτουργίας,
4. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα Καταβασίας

Προσόμοια

5. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα Ἀναστασίμας Εὐλογηταρία, Ἐξαποστειλάρια, Ἐωθίνα Δοξαστικά, Θεοτοκία, Δοξολογίας κατ' ἥχον καὶ μία Ἀργοσυντομος Δοξολογία
6. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα, Ἀναστασίματά τοιον μετα παραρτημάτος

ΠΕΡΙΕΧΟΥΝΤΟΣ

- τὸν Ν. ψαλμὸν εἰς Α. ἥχον
- τὸν Ν. ψαλμὸν εἰς Β. ἥχον
- τὸν Ν. ψαλμὸν εἰς Βαρύν ἥχον
- τὸν Ν. ψαλμὸν εἰς Ζ. ἥχον, καὶ «Ἐκ νερτητος μου», «Τῆς μετανοίας», «Κειμεναρια, καὶ Παθατηναρια», συντομα.
7. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα Ἀκολουθίας τοῦ Ἀκασθιστοῦ Ύμνου
8. - Μουσικὸν Ἀπανθίσμα Νεκρώσιμος Ἀκολουθίας